

tükör **Zen**

1994 ŐSZ
2. évfolyam
3. szám

137 Ft

*Bóhidharma
tanítása*

*Mi a
válaszod?*

*A Bóधि-fától
Budapestig*

*A gondolat
teremtő ereje*

*Szü Bong
zen mester,
a júliusban
elbunyt
79. pátriárka*

A koreai zen buddhizmus, a közös meditáció gyakorlata

觀音

*Kvan Um, a cselekvő együttérzés bódhiszattvája
Szung Szan zen mester kalligráfiája*

*A magyarországi
Zen Kvan Um Iskolája a Szung Szan
zen mester által alapított Nemzetközi
Providence Zen Központhoz tartozik.
Szung Szan zen mester a koreai
Caogje rend 78. pátriárkája.
Miután évekig tanított Koreában és
Japánban, 1972-ben megalapította a
Zen Kvan Um Iskoláját,
mely mára világszerte elterjedt.
Központjai Észak- és Dél-Amerikában,
Európában, Ázsiában, Afrikában és
Ausztráliában működnek.*

*A közösség minden hétfőn este 18.00
órától szertartást és gyakorlatot tart,
melyen minden érdeklődőt
és mindazokat, akik a közösséghez
csatlakozni kívánnak, szívesen lát.*

*A szertartásokat
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola
dharma termében tartjuk.
1098 Budapest, Börzsöny utca 11.
Tel: 147-3504, 147-3517*

*A közösség levélcíme:
A Zen Kvan Um Iskolája
Dobosy Antal
1215 Budapest, Árpád u. 8. VI. 156.*

Zen tükör
a magyarországi
Zen Kvan Um Iskolájának lapja
Megjelenik háromhavonta

A kiadásért felelős
a magyarországi
Zen Kvan Um Iskolájának apátja,
Dobosy Antal

Főszerkesztő:
Szigeti György

Szerkesztőbizottság:
Dobosy Antal
Hegedűs Róbert
Hörcher Péter
Moldoványi László
Heng An

A szerkesztőség címe:
A Zen Kvan Um Iskolája,
1215 Budapest, Árpád u. 8. VI. 156.

A nyomdai előkészítést
a KVANUM Gmk. végezte.

A lap a M-N PRINT Kft.
nyomdájában készült.

Dobosy Antal

Üres kézzel jöttünk, üres kézzel távozzunk

ASZÜLETÉS ÉS A HALÁL egyike a legszentebb dolgoknak. Nem tudjuk, hogyan születünk, és nem tudjuk, hogyan halunk meg. Hiszen saját tudatunk nem észleli, nem észlelheti sem a születését, sem a halálát. Ezért mondhatjuk, hogy a tudatnak nincs kezdete és nincs vége. Ezért mondhatjuk, hogy a tudat nem véges. Persze ebből még nem következik, hogy a tudat örök. Minden, amit a születésről és halálról tudunk, azt mások születéséből és mások elvesztéséből következtetjük ki, csak így tudunk róla. Közvetlen tapasztalatunk nincs és nem is lehet. Minden erről való tudásunk feltételezés, fikció és illúzió.

Ha vagyunk és élünk, akkor születünk. Ha valaki, akit ismertünk, eltávozik közülünk, tudjuk, hogy mi is végig fogjuk járni azt az utat. Vágyunk rá, hogy ez ne így legyen, szeretnénk elkerülni a megszűnést, de semmit sem tudunk tenni ellene. Feltevéseket és hiedelmeket gyártunk a halál utáni létről, és nem akarjuk elismerni saját megszűnésünk lehetőségét. Pedig ahogy a születés lényege az, hogy biztosítsa létezésünket, úgy a halál lényege biztosítani létünk minőségét: azáltal, hogy tud létezésének végességéről, azáltal hogy létszemléletében tisztázza ezt. Kár lenne ezt az erőt nem használni.

Aki saját végességét belátja, és helyesen dolgozza fel, az meg tudja becsülni és meg is becsüli ezt az életet. Az életet amit kapott, amivel rendelkezik. Itt ebben az életben akar eredményeket elérni, itt ezt az életet akarja jól és szépen eltölteni. Ezt az életet akarja megoldani. Ebből adódik a halál tudatának hajtóereje.

A zen azt mondja: „üres kézzel jöttünk, üres kézzel távozzunk”. Minden csak ebben az életben, ebben a tudatban létezik. Nem vihetjük magunkkal, amit ebben a világban szereztünk. Hiszen nem is hoztunk magunkkal ezek közül semmit. Mindent ebben az életben szereztünk: a vagyont, a képességeket, a tudást. Itt is kell felhasználnunk, csak itt tudjuk felhasználni. Csak ennek az életnek tudunk szolgálni az evilági javakkal. Szerezzünk és tanuljunk minél többet, hogy gazdagok legyünk, hogy feleslegünk legyen, akár anyagiakban, akár szellemiekben. Annyira gazdagok, hogy adni tudjunk. Hogy legyen miből adni. Hogy legyen mit adni. Értjük el a bölcsességet, értjük el a békés és boldog életet. Időben értjük el, hogy legyen időnk élvezni az eredményeket, és legyen időnk adni belőle másoknak. Hogy másokat is megtaníthassunk a bölcsességre, a békés és boldog életre.

Tartalomjegyzék

- A megvilágosodás nyolcvannégyezer foka **2 Szung Szan zen mester beszédeiből**
 Ingyen adom neked **2 Szung Szan zen mester beszédeiből**
 A gondolat teremtő ereje **4 Egyetlen virág az egész világ**
 A Bódhi-fától Budapestig **5 Egyetlen virág az egész világ**
 Mit válaszolnál? **6 Egyetlen virág az egész világ**
 Minden nap jó nap **9 Egyetlen virág az egész világ**
 Bódhidharma **10 Zen mesterek élettörténete**
12 Dharma beszédek
13 Konganok
 Zen tanítványok kézikönyve **14 Szemelvények a zen tanításából**
 A tudat művelésének titkai **15 Szemelvények a zen tanításából**
16 Zen mesék
17 Versek
18 Könyvismertető
19 Szójegyzék
 Ki vagy te? **20 Búcsú Szu Bong zen mestertől**

A megvilágosodás nyolcvannégyezer foka

EGYIK CSÜTÖRTÖK este egy dharma beszéd után egy tanítvány így szólt Szung Szan zen mesterhez:

– Van egy kérdésem a megvilágosodásról. Most a megvilágosodás nagyon jó ...

– Nagyon rossz! (*Nevetés a hallgatóság soraiból*) – vágott közbe Szung Szan.

A tanítvány folytatta:

– Maga a Buddha körvonalazta a megvilágosodás tökéletesített eredményeit. Azt mondta, hogy a megvilágosodás hét részből áll.

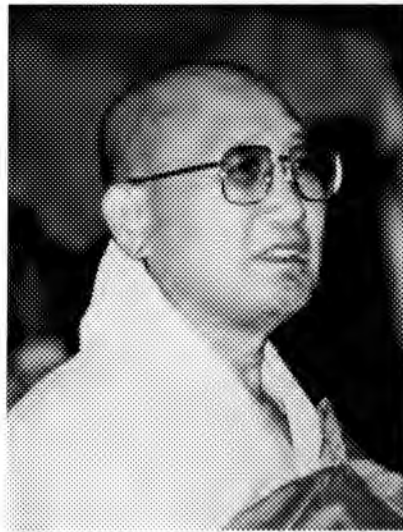
– Hétből?

– Hétből.

– Nem, annál sokkal többől! (*Hangos nevetés hátulról.*)

– A kérdésem: ha valaki felébredett, ez elégséges? A Tökéletes és Felülmúlhatatlan Felébredettség elég? Ez ugyanaz, mint az Ellobbanás? Vagy az Ellobbanás egy átmeneti forma? Néhány tanító azt mondja, hogy a megvilágosodásnak két fokozata van, mások azt, hogy három. Maga mit tanít a megvilágosodás fokozatairól? Egy van, vagy kettő, esetleg három, vagy még több?

– A megvilágosodásnak sok foka van. Körülbelül nyolcvannégyezer. Mennyit szeretnél? (*Nevetés*) – felelte Szung Szan zen mester.

– Nagyon érdekes – szólt a tanítvány. – Megtanítalak mindegyikre. (*Nevetés a hallgatóság soraiból.*)

– Hallottam már ezt a tanítást. A T'ien T'ai filozófiából való.

– Mennyi kell? Egy, kettő, három, nyolcvannégyezer?

– Értem a tanítást. De jellemezné, mi az a két állapot ...

A zen mester egy pohár vizet adott a tanítványnak.

– Idd meg.

A tanítvány belekortyolt.

– Hogy ízlik?

– Mint a víz.

– Elérted a megvilágosodás nyolcvannégyezer fokát. (*Nevetés.*)

– Ez több, mint amire számítottam. (*Nevetés.*) Köszönöm – mondta a tanítvány.

– Rendben van, most elmagyarázom – mondta Szung Szan. – A zenben háromféle megvilágosodást tanítunk.

– A kezébe vett egy moktakot. – Ez egy moktak. De ha azt mondod, hogy ez egy moktak, akkor ragaszkodsz a névhez és formához. És ha azt mondod, hogy ez nem egy moktak, akkor ahhoz ragaszkodsz, hogy ez nem egy moktak. Tehát ez egy moktak vagy nem? Ez a kérdés az egyik alapvető konganunk. Ha válaszként a padlóra

Ingyen adom neked

(Részlet a Cambridge Zen Központban 1993. május 7-én tartott beszédből)

Kérdő: Milyen viszonyban áll egymással a sors és a szabad akarat?

Szung Szan zen mester: Még ha döntést hozol sem dönthetsz el semmit. Amikor megszületsz, már minden meghatározott. Minden eldöntött tehát. Döntesz és valami történni fog. Nem döntesz és valami akkor is

történni fog. Azt kérdezem tőled: miért születél erre a világra? Miért?

Kérdő: Én itt vagyok, hogy önnel beszéljek, tehát ...

Szung Szan: Ez csak a te elképzelésed. „Beszélni” – miféle „beszéljek önnel?” Az „én” nem kell. Téged kérdezlek.

Kérdő: Már tudja.

Szung Szan: Á, nem tudom. Tehát amikor megszületsz... azt mondjuk: „tedd le az egészséget”. Ez azt jelenti, hogy születésedkor máris megjelenik a sorsod. Így aztán ha meg akarod érteni múltbeli életedet, nézz arra, amit most kapsz. Most mit kapsz? Ha előző életedet akarod megérteni... most mit csinálsz?

Kérdő: Szóval a kérdésem az: ebben a pillanatban van

csapsz, egy KACU!!!-t kiáltasz, vagy megütsz, ez az első megvilágosodás. Minden egygyé válik. Buddha, te, én, a moktak, a hang, a KACU!!!, a PUFF – minden egygyé válik. A tízezer dolog visszatér az Egybe.

A tanítvány csettintett.

– Helyes. Ez az első megvilágosodás. A következő az eredeti megvilágosodás. Ez egy moktak vagy nem? Ekkor ezt válaszolod: „A fal fehér, a moktak barna.” „Az ég kék, a fű zöld.” „Háromszor három az kilenc.” Minden olyan, mint ez. Ez az igazi megvilágosodás. Rendben?

– Rendben.

– A következő a végső megvilágosodás. Ez nagyon fontos. Mi a végső megvilágosodás? – A zen mester megütötte a moktakot. – Csak ez. Egyetlen pont. Az igazság épp olyan, mint ez. Tehát azt tanítjuk, hogy háromféle van: első megvilágosodás, eredeti megvilágosodás, végső megvilágosodás. Először ugyanolyannak látszanak. De nem azok. Most már világos?

– Sokkal világosabb, mint szokott.

– Csak ennyi. Ha keményen gyakorlod a zent, hamar megérted.

– Köszönöm.

– Jól van, akkor megkérdezlek: egyszer Dong Szan zen mester éppen lent mért. Valaki odament hozzá, és megkérdezte: „Mi a Buddha?” „Három font len” – mondta Dong Szan. Mit jelent ez?

A tanítvány kicsit gondolkodott, majd így felelt:

– Három font len pontosan annyit jelent, mint három font len.

– Csak ennyi? – kérdezte Szung Szan.

– Ez minden, amire ma este gondolni tudok.

– Hm, ez egy jó válasz. Nem rossz, nem jó.

A tanítvány csendben maradt.

– Rendben van, következő kérdés – folytatta a zen mester. – Valaki megkérdezte Un Mun zen mestert:

„Mi a Buddha?” „Szár az szar a boton.” Mind a két zen mestert megkérdezték, mi a Buddha. De Dong Szan azt mondta, hogy három font len, Un Mun pedig azt, hogy szár az szar a boton. Ez a két válasz azonos vagy különböző?

– Amikor azt az egy tudattal érted, akkor azonosak – felelte a tanítvány.

– Csak ennyi? – kérdezte Szung Szan zen mester.

A nemzetközi Providence Zen Központ oltára

– Jobb nem telik tőlem.

– Azt gondoltam, éles szemű oroszlán vagy, most pedig kiderül, hogy vaksi kutya.

– Remélem, egy napon képes leszek a megértésre – mondta a tanítvány.

– Most vagy vaksi kutya – mondta a zen mester –, megint éles szemű oroszlánna kell válnod.

A tanítvány behunyta a szemét és meghajolt.

Fordította: Virágh Szabolcs ☘

valami, amit eldöntök? Vagy nincs is döntés? Én döntöm el, mi fog történni velem? Vagy lehet, hogy nem is kell semmit eldöntenem?

Szung Szan: Semmit sem eldönteni?

Kérdező: Rendelkezem szabad akarattal vagy nem?

Szung Szan: Ki mondta ezt?

Kérdező: Hát ez az! Van valami, ami dönt vagy nincs?

Szung Szan: Természetesen van. Ha úgy döntesz, hogy ebbe a világba jössz, a „dönthetsz” lehetséges. De semmit sem kapsz, még ha el is döntesz valamit.

Kérdező: Pont ettől féltém. (Nevetés a közönség soraiból)

Szung Szan: Ha ezer évig tartó életet akarsz... nem lehetséges! Már az ezer év letelte előtt halott vagy. Így,

ha megérted, mik az emberek, milyen valójában ez a világ, akkor megérted, hogy nem dönthetsz el semmit. Csak ez a pillanat a tiéd. Ha ez a pillanat tiszta, egész életed tiszta, következő életed is tiszta lesz. Az „Ez a pillanat tiszta” azt jelenti: „Most mit csinálsz? Csak csináld!” Ne dönts így vagy úgy. Még a döntéssel együtt sem kapsz semmit – ez az ember! Ha viszont eléred ezt a pillanatot, mindent megtehetsz – hát ez a helyzet. El kell érned ezt a pillanatot. Akkor mindent megtehetsz. Ha elveszíted ezt a pillanatot, semmit sem tehetsz. Ajándékba adom ezt neked... nagyon fontos. Nagyon drága is, de nem kell ma kifizetned. (Nevetés a közönség soraiból) Ingyen van – jó zen mester, mi? (Még hangosabb nevetés)

Fordította: Heng An ☘

Dobosy Antal

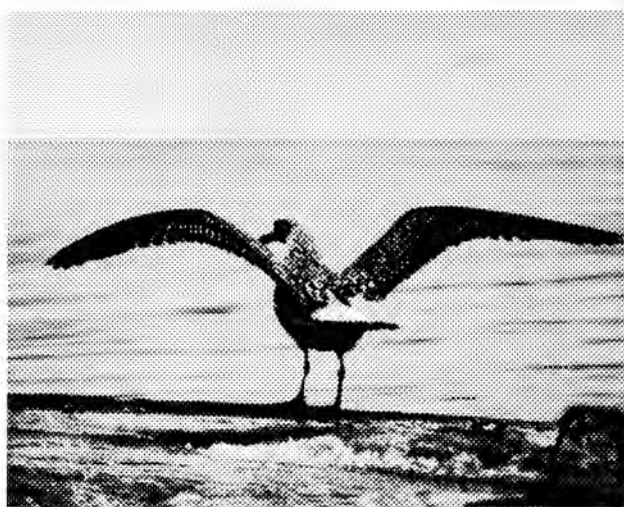
A gondolat teremtő ereje

AMIÓTA AZ EMBER tudatánál van, azóta keresi önmaga megváltoztatásának útját. A nagy vallások, az igényes filozófiák mind ezt a problémát akarják megoldani. Gondolkodók ezrei törték ezen a fejüket az évezredek során.

Nagyon vigyáznunk kell, mert a gondolatnak ereje van, a gondolat végzetes az ember életére, sorsára. Nem mindegy, hogy mit gondolunk magunkról, nem mindegy, hogy milyen elveket érzünk igaznak. Mert amit igaznak gondolunk, az meghatározza észlelésünket, cselekedeteinket, mozdulatainkat és további gondolatainkat. Az ideológiának tehát következményei vannak saját életvitelünkre, sorsunkra.

Nézzünk egy példát! Vannak emberek, akik az ember determináltságát, előre meghatározottságát vallják. Úgy gondolják, hogy már születéskor eldőlt az

A létforma következik a szemléletből

ember sorsa, vagy azt gondolják, hogy valami külső erő – legyen az szellemi, vagy anyagi erő – szabja meg minden tevékenységüket. Nos, azzal, hogy ebben hisznek, nem ismerik el saját szabadságukat, nem hisznek abban, hogy bármit is önállóan tehetnek. Rögtön elbátortalanodnak, ha nekik maguknak kell dönteniük valamiben. Nem bírják elviselni a helyzetet, ha megszűnik a környezet vagy a külső erők által nyújtott

Ha szabadságot akarunk, olyan lét-szemlélet kell, amely azt lehetővé teszi

támasz. Nem hiszik, hogy meg tudnának valamit csinálni, aminek nincs meg az előképe a világszemléletben. Ezek az emberek tényleg determináltak, az ő sorsuk tényleg meg van írva előre. És ebből nincs kilépés.

Tudják magukról, hogy milyenek. Tudják, hogy ez meg ez vagyok, ezt

meg ezt szeretem, és ezt meg ezt nem vagyok képes megtenni. Ezért ők azok, amik. Azt szeretik, amit szeretnek. És nem tudják megtenni, amiről azt állítják, hogy képtelenek megtenni. Nem is teszik meg azt, amiről úgy tudják, hogy nem tudják megtenni.

Ez a filozófia tehát azzá korlátoz, ami éppen vagy. Nem enged továbblépni. Mozdulni sem enged.

Aki tehát úgy gondolja, hogy az ő sorsa kötött, annak a sorsa épp e gondolat által válik kötötté. És nem fogja megismerni az embernek azon készségeit, lehetőségeit, amelyek e kötöttségen túl, azon kívül vannak.

Így válik a gondolat teremtő erővé.

Aki meg akarja ismerni az embernek a külső erők által meghatározott sorsát, az higgyen a sors előre meghatározott voltában. Aki az ember korlátlan lehetőségeit akarja megismerni, az higgyen az ember korlátlan lehetőségeiben. Aki az ember helyzetét akarja megismerni alárendelt szerepben, az higgyen abban, hogy az ember alárendelt mindenféle erőknek. Aki azt akarja megismerni, hogyan hatnak a különféle erők rá, az higgyen abban hogy a különféle erők hatnak rá.

De aki meg akar szabadulni a sors korlátaitól, aki szabad akar lenni, az higgyen abban, hogy az ember valódi természete nem meghatározott, hogy az ember igazi természete a szabadság.

Akkor esetleg meg tud tenni mások által lehetetlennek gondolt mozdulatot is. Mindenesetre a saját elvei nem akadályozzák. Eggyel kevesebb az akadály. És ez komoly eredmény a szellemi úton.

*Aki szabad akar lenni,
Eget, földet akar összekötni
Hétszer szülje meg az anyját!
Hétszer ülje születése napját!*

Szigeti György

A Bódhi-fától Budapestig

VALÓJÁBAN nincs semmi. Buddha mégis hat évig ült a Bódhi-fa alatt, és Bódhidharma kilenc évig a Saolin kolostorban. Ha valójában nincs semmi, akkor miért ültek olyan sokáig? Mit értek el? Ezek a kérdések fölöslegesekek. Tedd félre! Ül le, csendesedj el. Ami jön, az megy. Ne marasztald! Figyelj magadra!

*Buddha hat évig ült a
Bódhi-fa alatt,
Bódhidharma kilenc
évig a Saolinban*

Láss rá tudatodra! Lásd meg, az érzelmek, a gondolatok, a vágyak, a szenvedélyek honnan jönnek és hová mennek. Ne ragaszkodj hozzájuk! Csak ülj csendesen! Amikor az ember meglátja valódi természetét, meglátja azt is, hogy az mentes az érzelmektől, a gondolatoktól, a vágyaktól, a szenvedélyektől, hogy az mindentől mentes. Ez az ellobbanás.

Amikor az ember meglátja valódi természetét, belátja, hogy a buddhaság útja önmaga bensőjében van. Ez a tudat művelésének a kezdete. Lásd meg igazi természetedet, és válj Buddhává!

Buddha hat évig ült a Bódhi-fa alatt, és Bódhidharma

kilenc évig a Saolin kolostorban. De mit tegyünk mi a XX. század végén Budapesten? Menjünk el zen szerzetesnek? Vagy vonuljunk el a hegyekbe? Megtehetjük. Ha nem látjuk a zen gyakorlat lényegét, akkor gyakran felmerül bennünk az a vágy, az az elgondolás, hogy hátha egy zen kolostorban, vagy valahol a

hegyek mélyén elérhetjük majd a megvilágosodást. Ez tévedés. Emiatt, a *majd elérem* látásmód miatt, nem érzük el a megvilágosodást. Ez a látásmód a legfőbb akadálya annak, hogy pillanatról-pillanatra művelhessük tudatunkat. A tudat művelése nem a helytől, nem a körülményektől függ. Tudatunkat művelhetjük Budapest utcáin is. Sétálj végig a Körúton, és figyeld meg, hogy a tudatod mire mozdul, milyen gondolatok, érzelmek, vágyak, szenvedélyek merülnek fel benned. Próbálj meg mindnek a mélyére látni, honnan jönnek és hová mennek? Ne hagyd magad! Ne hagyd, hogy a gondolatok, az érzelmek, a vágyak, a szenvedélyek ala-

A budai Várpalota és a város déli része. Michael Wohlgemuth rajza az 1470-es években készült.

kítsák életed! Valódi természeted mindentől mentes. Tiszta, mint a tér. Így, amikor valaki boldog, boldog vagyok. Amikor valaki szomorú, szomorú vagyok. Ez a bódhizattva útja. Ez az oknélküliség útja.

„Van valami, ami kezdetek óta tiszta és világos, és isteni. Sohasem keletkezett és sohasem múlik el. Megnevezhetetlen és formához sem köthető” – írja Szoszán Tesza. Mi ez a valami? „Ez a formanélküli dolog az, amelyre az összes Buddha tanítása támaszkodik” – írja Podzso Csinul. Mit jelent ez? Nem tudom. Ebben a pillanatban mi a valódi természeted? Ki vagy te? Ne habozz! Ne csapd be magad! Lehetsz bárhol, akár a Bódhi-fa alatt, akár a Saolin kolostorban, akár Budapesten. A megvilágosodás csak ebben a pillanatban érhető el. A halhatatlanság csak ebben a pillanatban érhető el. Azt a valamit csak ebben a pillanatban láthatod meg bensődben. Akár itt Budapesten is. Akár ebben a pillanatban! Fölmerülhet az a kérdés, hogy te és a gondolataid, érzelmeid, vágyaid, szenvedélyeid – azonosak vagytok vagy különböztök? Ha azt mondod: „azonosak vagyunk” – hibázol. Ha azt mondod: „különbözőek vagyunk” – hibázol. Mit válaszolnál?

Mit gyakorolt Buddha hat éven keresztül? Mit gyakorolt Bódhidharma kilenc éven át? Mit gyakoroljunk a XX. század végén Budapesten? Embere válogatja.

Amikor éhesek vagyunk, mit teszünk? Eszünk. Eszünk, mert éhesek vagyunk. Ez ok és okozat. Hol van itt szabadság? Szabadságunk abban van, hogy látjuk, ki az, aki éhes. Látjuk, hogy az éhség és az evés nincs okozati viszonyban egymással. Ekkor, amikor éhesek

vagyunk, eszünk. Amikor szomjasak vagyunk, iszunk. Ez a tiszta tudat, a bölcsesség. Ez a megvilágosodás. Az okok-okozatok világában nincs szabadság, nincs teljesség. Az okok-okozatok világában minden viszonylagos. Az okok-okozatok világa a démonok és sárkányok világa. A mi világunk.

Az oknélküliség világában szabadság és teljesség van. Az oknélküliség világában semmi sem viszonylagos. Az oknélküliség világában a létezők nem bírnak önvalóval. Az oknélküliség világa a buddhák és pátriárkák világa. A mi világunk.

Az okok-okozatok világa és az oknélküliség világa – azonos vagy különböző? Ha azt mondod: „azonos” – hibázol. Ha azt mondod: „különböző” – hibázol. Hogyan válaszolnál?

Budapesten, Magyarországon élünk. Magyarul beszélünk. A tudatunkat magyarul műveljük. Ez a magyar buddhizmus.

Buddha hat évig ült a Bódhi-fa alatt, és Bódhidharma kilenc évig a Saolin kolostorban. Más forma, más körülmények. Budapesten élünk. Más formák, más körülmények között. Tedd félre! A buddhaság kiművelése nem függ a formáktól, a körülményektől. Lásd meg igazi természetedet, akkor belátod, hogy itt és ebben a pillanatban kell művelned tudatodat, elérned a megvilágosodást és átadni a tanítást. Akár a metrón, akár a Körúton, akár itt, akár ott, most ebben a pillanatban. Lásd meg igazi természetedet, érd el a megvilágosodást ebben a pillanatban, és add át a tanítást magyarul. Ez a magyar buddhizmus útja.

Szu Bong zen mester

Mit válaszolnál?

AZEN – önmagam megértése. Mi vagyok én? Mi az ember feladata ezen a Földön? Miért eszünk minden nap? Egy régi kínai vers így szól: „Üres kézzel jövünk és üres kézzel távozzunk.” Miért van hát annyi baj ebben a világban? Üres kézzel jövünk és üres kézzel távozzunk. Miért harcolunk és szenvedünk mégis annyit? Mi az oka annak, hogy az általunk ismert világ esetleg hamarosan megsemmisül?

Öt és fél milliárd ember él a Földön és mindannyian egymást ellenőrzik. Ez okozza a problémát világunkban. Öt és fél milliárd embert ellenőrzők, öt és fél mil-

Öt és fél milliárd ember él a Földön és mindannyian egymást ellenőrzik.

liárd embert ellenőrzöl. A férj feleségét ellenőrzi. A báty hűgát ellenőrzi. Mindenki a másikat ellenőrzi, ami azt jelenti, hogy világunk teljesen szűk, önös világgá vált. Abban a hitben élünk, hogy a világ csak számunkra létezik. „Ez a dharma beszéd csak nekem szól.” „Ha a kocsimat vezetem az utcán,

az csak értem van.” „A vendéglőbe járást is csak nekem találták ki.” Azt gondoljuk: „Csak én létezem ebben a világban, az egész világot nekem teremtették.” Ezt a problémát hozták létre az emberek. Az emberek képtelenek segíteni egymásnak, képtelenek hinni

egymásnak. Ha nem hiszel valaki másnak, hogyan hihetsz önmagadnak? Ha nem bízol magadban, tanárodban, barátaidban, szüleidben, fiadban, lányodban, családotban – hogyan hihetsz önmagadnak? Lenyűgöző ez, de ha egy pillantást vetsz a világ helyzetére, meglátod, hogy igaz.

Kelet-Európa nemrég még kommunista uralom alatt állt és igen furcsa, mulatságos módon ez nagyszerű is volt, hiszen a kommunizmus ez idő tájt minden ország – Litvánia, egész Oroszország, Magyarország, Csehország és Szlovákia valamint más országok – egységes irányítását jelentette. Az egész olyan volt, mint valami kommunista állatkert. Az állatkertben sok különös állat élt – tigrisek és oroszlánok, elefántok, disznók... „sokféle állat, amelyeket ellenőriztek, bezártak és elkülönítettek egymástól. A sokféle állat sok-sok különféle hagyományt, szokásrendszert, kedvelt és ellenszenves dolgot jelent. Az egymástól teljességgel különböző állatok teljesen különböző életet is éltek. A kommunizmus azonban mindent ketrecbe zárt, így tehát minden helyzeten úrrá tudtak lenni. Senki nem gyűlölhette a másikat – legalábbis nem nyíltan. Senki sem tehetette azt, amit akart, mindenkinek a kommunizmus útját kellett követnie. Ez nem jó és nem rossz. Igen, talán egy kicsit rossz, hiszen ez azért nem tekinthető szabadságnak. Most viszont mindenki szabad. A kommunista állatkert falai leomlottak és az állatok kiszabadultak. De mit csinálnak? A tigrisek akarják irányítani az egész nagy állatkertet – azonban a kutyák is ezt akarják. A gorillák ugyanerre pályáznak – a madarak is. Mindenki szabad! Csak épp senki nem érti ezt a szabadságot.

Most tehát nincs akadály. Senki nem rágja a szánkba mit kell csinálnunk. Senki nem érti viszont, mit kell tennünk. Mindenki szabad és mégis felállítottak egy új ketrecet: „az én ketrecem, az én világom” a neve ennek az új ketrecnek. Mindenki saját törvényeket vezetett be, minden ország saját magát kormányozza. Az én törvényeim, az én kormányzatom. Ez világunk helyzete és iránya: csak az én csoportomnak. „A saját csoportomnak akarok pénzt.” „Azt akarom, hogy az én csoportom maradjon fenn.” Az embereket csak az önös mohóság, csak az én törzsem, én csapatom, én nyájam vezérlik, megjelent tehát Bosznia-Hercegovina.

Minden vallási gyülekezet azt vallja: „mi békét akarunk.” Az ortodox keresztények azt mondják: „igen, békét akarunk!” A katolikusok azt mondják: „igen, békét akarunk!” A muzulmánok mind azt mondják: „békét akarunk!” De csak a szájuk mond békét, belül ugyanis korlátaink – minden ember korlátai – túl szűkek. „Ez az én világom és az enyém az egyetlen helyes világ.” Így aztán az emberek nem értik egymást, nem értik, milyen az ember helyes élete a Földön. A világ

ezért most nagyon nehéz helyzetben van. Persze sok embernek helyes az irányvétele, sokan meg akarják érteni igazi feladatukat valamint a *Mi vagyok én?* és *Mi dolgom a Földön?* kérdéseket.

Úgy jutottam el Bosznia-Hercegovinába, hogy Pozsonyban tanítottam, ami nagyon közel van Boszniához. Egy tanítványunk, aki Zágrábban lakik, viszonylag messze a harcok színhelyétől kért arra, hogy látogassam meg őket; amikor pedig Zágrába értem azt mondták, hogy egy a zen meditációt kedvelő katona, Ivoca, szeretne találkozni velem. Ez a katona már ré-

gebben is szeretett volna egy zen tanítóval találkozni, de a kommunizmus ideje alatt mindent elzártak előlük, így nincsenek könyveik és nem tudják, hogyan kell meditálni.

Zágrából repülővel utaztunk és Ivoca Splitben várt minket. Utunk Mosztárba, az első horvát-muzulmán harcok színhelyére vezetett. Különös módon a Mosztártól 5-10 kilométerre fekvő Medjugore városában szálltunk meg, abban a híressé vált városban, ahol tizenkét évvel ezelőtt a keresztények Nagyasszonya, Mária megjelent néhány katolikus gyermeknek. A gyermekek közül egyesek még most is beszélnek Máriával, aki arra tanítja őket hogyan kellene az embereknek viselkedniük. A hegy, amelyen a Szűz megjelent nagyon jól ismert. A háború előtt minden nap 40.000 ember látogatta a várost: a sok turista így gazdaggá tette Medjugorét. Most azonban mindössze tíz kilométerre kiobbantak a harcok és alig jön valaki.

A harcokban fiatal katonák – fiatal emberek – vesznek részt, tizenhét éves korában mindenkit a háborúba küldenek. Ivoca 27 éves és vegetáriánizmusa miatt különleges embernek számít. Négy éve teljesen vegetáriánus. Azt kérdeztem tőle:

– Nem szereted a húst: miért ölsz mégis embereket?
– Most ez a feladatom, de ha vége, Koreába akarok menni, hogy zent gyakorolhassak Önnel. Szerzetes akarok lenni. Ez az, amit igazán akarok és addig ki sem

mozdulok majd a templomból, amíg nem tudom, mi az ember. De most embereket kell ölnöm – válaszolt Ivo.
– Várni foglak, és remélem, hamarosan jössz. De hogy-hogy nem eszel húst? Minden katona szereti a húst, az alkoholt és az ilyesfajta dolgokat – mondtam.

– Ez nem okoz gondot, mert nagyon jó harcos vagyok. Igazi gyilkos. Mindenki tudja ezt, a kantin is, így aztán külön adag kenyeret, gyümölcsöt és zöldséget kapok – magyarázta ő.

Mivel Ivoca a különleges egységek egyik vezetője, sok olyan helyre jutottam el, ahová csak kevesen. A hely-

zetet a fegyvertűz és a rengeteg lövedék nagyon megnehezítették. Nem egy-két lövedékről volt szó, hanem folyamatos fegyvertűzről és a levegőben mindenfelé robbanó apró bombákról. Minden iszonyú hangos volt, kézigránátok robbantak. A hegy másik oldalán, a városban pedig rengetegen harcoltak. Egy dombon állva figyeltük a harcokat, amikor katonák jöttek oda hozzánk és ezt mondták:

– Nem, nem. Ne maradjanak itt, mert az orvlövészek nagyon jók. A fegyvereik négy kilométerre is elvisznek. Ha felállnak, lelövik. Nem érdekli őket kit találnak el. Az sem számít, hogy Ön kopasz és fura ruhákat hord. Nem érdekli őket semmi, lelövik.

– Oké, oké – mondtam, és lementünk a dombról. Egy másik katona érkezett a mosztári hegy felől és elmondta, hogy az egész város közepén végig leégett épületeket lehet látni. A horvátok elfoglalták a város egyik felét, a muzulmánok pedig a másikat. Ivo ekkor azt mondta:

– Oké! Ha látni akarja ezt a frontvonalat, rendben van. Elvihetem oda, de ne aggódjon.

– Veled vagyok, tehát nem félek. Menjünk! – válaszoltam. A frontvonalhoz mentünk és odaértünk egy házhoz, amelyből emberek szaladtak ki és azt mondták, ne menjünk tovább, mert a lövöldözés iszonyatos.

Megfogadtuk a tanácsot és egy a harcoktól távol eső utcában maradtunk. Egy régi kávéház kivételével az utca teljesen üres volt. A harcoló katonák közül sokan berohantak ebbe az épületbe, leültek, rágyújtottak egy cigarettára, ittak egy kis kólát vagy kávé, majd felkapták fegyvereiket és újra bekapcsolódtak a lövöldözésbe. Kiszáratva újból pihenni jöttek. Úgy képzeljétek el, mintha a Cambridge Zen Központ volna az egyik hadsereg és az egy háztömbbel odébb lévő rendőrség a másik – ilyen közel vannak egymáshoz.

Érdekes volt, de hirtelen egy katona, egy nagyon fiatal, kellemes arcú katona, aki a fiam lehetett volna, vagy akárki közületek, megkérdezte:

– Honnan jött?

– Koreából – válaszoltam. Akkor barátomat, Ivot kérdezte:

– Miért jöttetek ide?

– Ó, hát elhívtam ide, mert szeretem a zen meditációt, ő pedig meditációt tanít, és velem akart jönni – válaszolt Ivo. A fiatal katona egy igen fontos kérdést szegezett nekem – nem támadásképpen, hanem őszintén. Ezt kérdezte:

– Hogyan tud nekünk segíteni?

Ha te lettél volna ott, hogyan válaszoltál volna? Ez az én kérdésem hozzátok. Egy fiatal katona azt kérdezi: „Hogyan tudsz nekünk segíteni?” Te mit válaszolnál? Ha nem érted, csak menj egyenesen a *nemtudom* útján. Akkor a tudatod olyan tiszta lesz, mint a tér. Akkor majd segíthetsz ezen a katonán vagy bárki máson.

A nagy szeretet és együttérzés nem azért van, hogy jót tegyél. A nagy szeretet és együttérzés nem arra szolgál, hogy jótetteidet gyarapítsd. A nagy szeretet és együttérzés a mi igazi munkánk. Remélem, hogy a világon minden ember megtalálja helyes és igazi munkáját, eléri a megvilágosodást és megmenti az összes embert a szenvedéstől.

Epilógus: Szu Bong zen mester hat héttel e beszéde után Dél-Afrikában tanított. Minden nap elolvasta az újságokat, hogy tájékozódjon a világ helyzetéről és megtudja hogyan áll a háború Bosznia-Hercegovinában. „Ahogy a háborúnak vége” – gondolta –, „Ivoca Koreába utazik hozzám.”

Egy nap Szu Bong zen mester felemelte az újságot. A szalagcím így szólt: „Kiterjedt utcai harcok Mosztárban”. „Fel kell hívnom Ivot” – gondolta. Két órával később a fokvárosi Dharma Központban egy faxot kapott – Ivoca néhány órával azelőtt utcai harcokban elesett.

Utószó: Szu Bong zen mester 1994. júliusában szívroham következtében elhunyt.

Fordította: Heng An

Szu Bong zen mester

Minden nap jó nap

Tanátadási beszéd a Providence Zen Központban

KÖSZÖNÖM, hogy eljöttetek erre a nagyszerű eseményre, a tanátadási szertartásra. Nagyon különleges nap ez, hiszen sokéves kemény munka és gyakorlás után ma két dharma-testvérünk fogja megkapni a tant.

Bódhidharma azt mondta: „A tudattól tudatig történő átadás nem függ szavaktól és beszéd-től.” Szung Szan zen mester így szól: „Ha kinyitod a szádat, máris hibázol.” Un Mun zen mester azt mondta: „Minden nap jó nap.” Melyik a helyes?

Több mint 2500 évvel ezelőtt Buddha a Bódhi-fa alatt ült és hat éven át csak a „mi vagyok én?”-t és a nemtudomot tartotta. Egy reggel meglátott egy csillagot és megvilágosodott – elérte a csillag megvilágosodást. Mit ért el? Ez vajon tudattól tudatig történő átadás volt? Ha van tudatod, megkaphatod a tant. Mi van viszont akkor, ha nincs tudatod?

Réges-rég a Jong Szan hegyen Sákjamuni Buddha felmutatott egy szál virágot. Senki sem értette. Csak Mahákásjapa mosolyodott el. A Buddha azt mondta: „Ez az én igaz tanításom, amelyet most átadok Mahákásjapának.” Ez iskolánk hagyományainak kezdete.

A hagyomány aztán folytatódott és Bódhidharmán keresztül eljutott Kínába. Később Bódhidharma átadta a tant a Második Pátriárkának, és ez így folytatódott a Hatodik Pátriárkáig. A Hatodik Pátriárka vonala pedig a következő öt iskolává terebélyesedett ki: a Lin-csi, a Szótó, a Dong An, az Un Mun, a Pop An és a Huj An iskolák. A nevek különböznek, de az irányvétel ugyanaz: igaz éned meglátása és minden lény megmentése a szenvedéstől. A negyedik pátriárka idején Tao Hszin a Buddha tanátadásának birtokosa Kínából Koreába utazott és megalapította a „Kilenc Hegy” iskolát. Tekobovu zen mester a Kilenc Hegy iskolában kapta meg a tant, de érezte, hogy a tanátadási vonal nem volt tökéletesen tiszta. Kínába ment tehát, ahol Si-Si Csing Kungtól, a Buddha-vonal Lin-csi iskolájának 56. pátriárkájától másodsorra is megkapta a tant. Körülbelül 550 évvel ezelőtt, nem sokkal Teko zen mester Koreába történő visszaérkezése után a Kilenc Hegy iskola és

*Az ősi Buddha sosem adta át a Tant.
Hogyan adhatom akkor én át neked?*

a Lin-csi iskola a jelenlegi Csogjendré olvadtt össze. Ez tehát eredeti, a Buddha által átadott családi vonalunk, amelyet falainkon megörökítve is számontartunk.

De mi is a tanátadás? Két dharma-testvérünk családi hagyományunknak, a „nemtudom”-nak megtartásával követte Buddha „mi vagyok én”-jét, Bódhidharma „nem függ szavaktól és beszéd-től” tanítását, Lin-csi „KACU”-ját, egészen Man Gong és Ko Bong zen mestereken át tanítónk, Szung Szan zen mester „nemtudom”-jáig.

Amikor Man Gong zen mester utódjának, Ko Bong zen mesternek átadta a Tant, egy verset írt:

*Az ősi Buddha sosem adta át a Tant.
Hogyan adhatom akkor én át neked?
A felhő eltűnik, a hold magától fényes,
Szung Szan ugyanaz, mint Ko Bong.*

Amikor Ko Bong zen mester Szung Szan zen mesternek megadta az inkát, így kiáltott fel: „Most kinyílt a virág, lepkévé válok!” Szung Szan zen mester számos ember tudatát nyitott fel a világon, így ma tanátadási szertartáson vehetünk részt.

Hat év telt el azóta, hogy Jacob Perl és Richard Shrobedharma mesterek megkapták az inkát. Három év múlt el azóta, hogy más vonalbeli zen mestereket látogattak meg, és más hagyományokkal ismerkedtek meg. A gyümölcs mára beérett. Ez a gyümölcs nagyszerű gyümölcs is egyben, hiszen a nagy szeretet, a nagy együttérzés és a nagy bódhiszattva út világának magjait rejtik. Két dharma-testvérünk ma megkapja Szung Szan zen mestertől a Tant és mindketten 79. pátriárkává válnak. A tiszteletükre írott versem így szól:

*A nap lángol az égen
Sok-sok vendég érkezett
Üres kezek, sehol semmi akadály
Két fényes arc tíz irányba ragyog szét.*

Köszönöm szépen.

Fordította: Heng An ☞

Bódhidharma

a kínai csan buddhizmus megalapítója

A LEGENDÁKKAL gyakran megesik, hogy a tényeket és a fikciókat nehéz egymástól különválasztani. Bódhidharma életének fontos dátumai bizonytalanok. Tény az, hogy van olyan buddhista tudós, aki kétségbe vonja, hogy Bódhidharma valaha is létezett.

Bódhidharma 440. körül született Kancsi-ban a Dél-Indiai Pallava királyság fővárosában. Születése szerint brahmin volt, Simharham király harmadik fia. Fiatalon buddhista vált. Később Pradzsnjatarától kapott Dharma tanításokat, akit édesapja Magadából, az ősi buddhista központból hívott meg. Pradzsnjatarára volt az egyike azoknak, akik Bódhidharmát Kínába küldték. A szárazföldi utat ugyan a hunok elzárták, de mivel Pallavának hagyományos kereskedelmi kapcsolatai voltak Délkelet-Ázsiával, így Bódhidharma a közeli Mahábálipuram kikötőjéből hajón indult el. Az indiai partvidék mentén a Maláj félszigetet megkerülve hároméves út után, 475. körül érkezett Dél-Kínába.

Amikor az ötödik század végén Bódhidharma megérkezett Kínába, délen megközelítőleg 2.000 buddhista kolostor állt, melyekben 36.000 buddhista szerzetes élt. Északon a 447-es népszámlálás során 6.500 kolostort és 80.000 szerzetest számoltak össze. Kevesebb, mint ötven évvel később szervezett népszámlálás adatai szerint északon már 30.000 kolostort és 2.000.000 szerzetest tartottak nyilván, ez utóbbi a népesség mintegy öt százaléka. Kétségtelen, hogy e számok mögött sok olyan ember is volt, akik így próbálták az adókat, vagy a sorozást elkerülni, akik a kolostorok védelméért egyébként nem vallási okokból keresték. Ennek ellenére teljesen egyértelmű, hogy a buddhizmus a Jangcétől északra tömegesen elterjedt. Délen a hatodik század végéig viszont főként a művelt elitre korlátozódott.

Miután Bódhidharma megérkezett Nanhaj kikötőjébe feltehetően déli buddhista központokat látogatott meg, miközben kínaiul tanult, bár lehet, hogy ezt már hajótjárás során megtette. Tao-jüan az 1002-ben befejezett

A lámpás átadása című munkája szerint, Bódhidharma legkésőbb 520-ban érkezett délre. A Liang dinasztia Vu császára, aki Liu Szungot követte a trónon, meghívta meghallgatásra a fővárosba, Csienkangba. A találkozás során a császár a buddhizmussal kapcsolatos munkájának érdemeiről kérdezte Bódhidharmát, aki az oknélküliség doktrínájával válaszolt. A császár ezt nem értette meg, Bódhidharma elhagyta a fővárost. A legkorábbi feljegyzések azonban nem említik ezt a találkozót.

Ákárhogy is történt, Bódhidharma átkelt a Jangcén – a legenda szerint egy sásból, gyékényből készült eszközön – és délen telepedett le. Eleinte az Északi Vej fővárosa Pingcseng közelében tartózkodott. Amikor Hsziao-ven császár áthelyezte a fővárost Lojangtól délre, a Lo folyó északi partjára, a Pingcseng környékén élő szerzetesekkel együtt valószínűleg Bódhidharma is elköltözött az új fővárosba. Tao-hszüan a *Példamutató Szerzetesek élete* című műve szerint, (amelynek első vázlatát 645-ben írták), Bódhidharma felszentelt egy Seng-fu nevű szerzetest. Amikor a fővárost Lojangba áthelyezték, Seng-fu délre költözött. Mivel a felszenteléshez legalább hároméves tanítványi kapcsolat szükséges, ez azt jelenti, hogy Bódhidharmának már 490-ben északon kellett tartózkodnia, és megfelelő jártassággal kellett bírnia a kínai nyelvben.

Néhány évvel később, 496-ban a császár elrendelte a Saolin templom építését, a Honan tartományban lévő Szung hegyen, mely Lojangtól délkeletre fekszik. A templom, amely a mai napig is áll (igaz, elsősorban turista attrakció) egy másik indiai meditációs mester számára készült, nem pedig Bódhidharma részére. Bár zen mesterek jöttek és mentek az elmúlt 1500 év alatt, a buddhista szerzetesek közül mégis Bódhidharma az egyetlen, akit a buddhista történészek összefüggésbe hoznak a Saolinnal. Ez a hely, a Szung hegy nyugati Saosi nevű csúcsa, ahol a monda szerint Bódhidharma

kilenc évet töltött meditációban, szemben egy barlang sziklafalával, másfél kilométernyire a kolostortól. Saolin később a kung-fut gyakorló szerzetesekről lett ismert és Bódhidharmát ennek a harcművészetnek a megalapítójaként is nagy megbecsülés övezi. Mivel Indiából érkezett, kétségkívül tanította tanítványainak a jóga valamilyen formáját, de a korai feljegyzések nem tesznek említést semmiféle harcművészeti gyakorlat oktatásáról.

Annak ellenére, hogy a buddhizmus Kínában gyors népszerűsége tett szert, Bódhidharma kevés tanítványra talált. Seng-fun kívül, aki felszentelése után délre ment, csak két másik tanítványról van feljegyzés. Tao-jü és Huj-ko nevét említik, akik öt-hat évig tanultak Bódhidharmánál. Úgy mondják, hogy Tao-jü megértette az utat, de sohasem tanított. Huj-ko volt az, akire Bódhidharma rábízta – vonala átadásának jeléül – szerzetesi ruháját és kolduló csészéjét, és Tao-hszüan szerint a Lankavatára Szútra egy példányát is, melynek fordítását Gunabhádra készítette.

Tao-jüan *A lámpás átadása* című művében azt mondja, hogy nem sokkal később, ahogy Bódhidharma átadta a patriárkaság jelképeit Huj-ko-nak, az 528-as év tizedik havának ötödik napján meghalt, mivel egy féltékeny szerzetes megmérgezte. Tao-hszüan sokkal korábbi Bódhidharma életrajzában csak azt mondja, hogy a Lo folyó partján halt meg, de nem tesz említést sem a halál okáról, sem időpontjáról. Tao-jüan szerint Bódhidharma földi maradványait Lojang közelében, a Medvefűl Hegyen található Tinglin Templomnál temették el. Tao-jüan még hozzáteszi, hogy három évvel később egy hivatalnok találkozott Bódhidharmával, Közép-Ázsia hegyeit járva. Egy bot volt nála, amelyen egy fél pár szandál lógott, és azt mondta a hivatalnoknak, hogy megy vissza Indiába. A találkozásról szóló beszámolók felkeltették néhány szerzetes kíváncsiságát, akik végül megegyeztek, hogy felnyitják Bódhidharma sírját. Abban mindössze egy fél pár szandált találtak, és azóta úgy ábrázolják Bódhidharmát, hogy egy botot visz, amelyről a hiányzó szandál lóg.

Míg sokan a zent a tudat megtisztításának, vagy a buddhasághoz vezető út egy állomásának tekintették, addig Bódhidharma a zent a buddhasággal tette egyen-

lővé és a buddhaságot a tudattal, a mindennapi tudattal. Ahelyett, hogy azt mondta volna tanítványainak, hogy tisztítsák meg tudatukat, figyelmüket sziklafalakra irányította, vagy a tigrisek és a daruk mozgására, a Jangce vizén lebegő üres bambusznádra, vagy egy fél pár szandálra. Bódhidharma zenje mahájána zen volt és nem hínájána – a bölcsesség kardja, nem pedig meditációs párna. Ahogyan más mesterek, kétségkívül ő is tanította tanítványait a buddhista tudományokra, meditációra és tantételekre, de használta a kardot, melyet Pradzsnjátara adott neki, hogy szabaddá tegye tudatukat a szabályoktól, transzoktól és az írásoktól. Egy ilyen kardot azonban túl nehéz megragadni és használni. Nem lehet csodálni, hogy egyedüli követője Huj-ko, félkarú volt.

A zennek ez a radikális értelmezése azonban nem Bódhidharmától vagy Pradzsnjátarától ered. Azt mondják, hogy Brahman, a teremtés istene egyszer egy virágot ajánlott fel Buddhának, és arra kérte, hogy tanítsa neki a Dharmát. Amikor Buddha feltartotta a virágot a hallgatóság zavarban volt, Kásjapa kivételével, aki mosolygott. Ez az, ahogyan a zen megszületett. És ez az, ahogyan átadták: egy szál virággal, egy sziklafallal, egy kiáltással. Ez a megközelítés, ahogyan azt egykor Bódhidharma és követői ismertették, forradalmasította Kínában a buddhizmus értelmezését illetve gyakorlatát.

Bódhidharmának kevés tanítványa volt, a zen tradíció, amelynek eredetét hozzá vezetik vissza, nem virágozott fel a halálát követő kétszáz évben. Mivel Bódhidharma zen megközelítésében a spontaneitást és a függetlenséget hangsúlyozta, könnyű belátni, hogy prédikációit miért mellőzték, és miért kedvelték

inkább a kínai születésű mesterek által írottakat.

Sok legenda szól Bódhidharmáról. A zen és a kung-fu mellett állítólag a teát is Bódhidharma hozta Kínába. Hogy ne zuhanjon álomba meditációja alatt, kitépte szemhéjait. Ahol azok lehullottak, ott teacserjék nőttek. Azóta a tea nemcsak a szerzetesek itala lett, hanem mindenki másé is keleten.

„Egy szerzetes megkérdezte Dzsósú zen mestert:

– Miért jött Bódhidharma Kínába?

– Ciprusfa az udvaron – felelte Dzsósú.”

Fordította: Koroly Anita és Tátrai Tibor

Bódhidharma

A véráram beszéde

Az igazi természet meglátásáról szóló szentbeszéd

MINDEN, ami megjelenik a három világban, a tudatból jön. A múlt és a jövő buddhái ennél fogva tanítanak tudattól tudatig anélkül, hogy törődnének a meghatározásokkal. – De ha nem határozzák meg, mit értenek tudat alatt?

– Kérdezel. Az a tudatod. Válaszok. Az a tudatom. Ha nem lett volna tudatom, hogyan tudtam volna válaszolni? Ha nem lett volna tudatod, hogyan tudtál volna kérdezni? Amit kérdezel, az a tudatod. A kezdetek nélküli végtelen kalpán át, akármit csinálsz, akárki vagy, az a valódi tudatod, a valódi buddhád. *Ez a tudat a buddha.*

Ez a tudat a buddha Ezen a tudaton kívül sohasem fogsz találni másik buddhát. Ezen a tudaton kívül a megvilágosodás vagy az ellobbanás keresése lehetetlen. Igazi természeted valósága, az oknélküliség az, ami tudat alatt értendő. A tudatod az ellobbanás. Gondolhatod, hogy rátalálsz buddhára vagy a megvilágosodásra valahol a tudaton kívül, de ilyen hely nem létezik.

A múlt és jövő buddhái csupán erről a tudatról beszélnek. A tudat a buddha, a buddha a tudat. A tudaton kívül nincs buddha, és a buddhán kívül nincs tudat. Ha azt gondolod, hogy a buddha a tudaton kívül van, akkor hol van? Nincs buddha a tudaton kívül, miért hiszed, hogy van? Mindaddig nem érted meg valódi tudatodat, amíg becsapod magad, amíg élettelen, külső formák

—
*Nincs buddha
a tudaton kívül,
miért hiszed,
hogy van?*
—

rabja vagy, amíg nem vagy szabad. Ha nem hiszel nekem, becsapod magad, s ez nem fog segíteni. Ez nem a buddha hibája. Az emberek, mindazonáltal, becsapottak. Nincsenek tudatában annak, hogy a saját tudatuk a buddha. Másképpen nem is keresnék a buddhát a tudaton kívül.

Ahhoz, hogy a megtaláld buddhát, meg kell látnod igazi természetedet. Aki meglátja igazi természetét, az buddha. Ha nem látod igazi természetedet, akkor a buddhák segítségül hívása, a szútrák recitálása, a felajánlások tevése, és a fogadalmak megtartása, mind hasznavethetetlenek. A buddhák segítségül hívása jó karmát eredményez, a szútrák recitálása jó emlékezőtehetséget eredményez; a fogadalmak megtartása előnyös újjászületést eredményez, és a felajánlások tevése a jövőben áldást eredményez – de nem leszel buddha. Ha nem érted magadtól, keresned kell egy tanítót, aki az élet és halál titkaiba beavat. Ha tanítód nem látja igazi természetét, nem lehet tanító. Még akkor sem tud az Élet és Halál Körforgásából kiszabadulni, ha a Tizenkétrészes Kánont recitálja. Elszenvedi a három világot anélkül, hogy lenne reménye a megszabadulásra. Ahhoz, hogy megtaláljátok a buddhát, meg kell látnotok igazi természeteteket. Az igazi természet a buddha. A buddha, az ember, szabad volt: szabad a reményektől, szabad a gondoktól. Ha nem látod igazi természetedet, és egész áldott nap föl s alá rohagálsz, hogy megtaláld valahol, sosem fogod megtalálni a buddhát. Az igazság az, hogy nincs semmi, amit keresni kellene.

De ahhoz, hogy megértsd, szükséged van tanítóra és arra, hogy küzdelmes harc során alakítsd önmagad és értésed. Az élet és a halál fontosak. Ne szenvedd el azokat hiába. Nincs előnyöd abból, hogy becsapod magad. Még akkor is, ha egy hegynyi ékszered van, és annyi szolgád, ahány homokszemecske van a Gangesz partján, csak akkor látod, amikor szemed nyitva van. Mi van azonban akkor, amikor szemed csukva van?

A Zen
Kvan Um
Iskolája

ZEN

A Zen Kvan Um Iskolája
decemberi rendezvényei:

ZEN GYAKORLAT

december 3. 17.00-tól – december 4. 16.00-ig

Részvételi díj: 1000 Ft

BUDDHA MEGVILÁGOSODÁSÁNAK ÜNNEPSÉGE

december 4-én: 16.00 – 17.00

Dharma beszédet tart: Dobosy Antal apát.

A TAN KAPUJA BUDDHISTA FŐISKOLA

DHARMA TEREM

1098 Budapest, Börzsöny utca 11.

Be kell látnod, hogy mindaz, amit látsz, csak álom, illúzió.

Ha nem találsz minél hamarabb tanítót, hiábavalóan élsz. Buddha-természeted van. De tanító segítségével nélkül, sosem fogsz tudni róla. Egymillió emberből csak egy éri el a megvilágosodást tanító segítségével nélkül.

Ha mégis, a körülmények összejátszása által valaki megérti mi a buddha valója, annak nem lesz szüksége tanítóra. Annak felébredettsége bármely tanításnál többet ér. Ha mégsem vagy szent, tanulj keményen, és a tanítások által meg fogod érteni mi a buddha valója. Azok, akik nem értik, és azt hiszik, hogy tanulás nélkül megérthetik, nem különböznek azoktól, akik becsapottak, akik nem tudják megkülönböztetni a fehéret a feketétől. Az ilyen emberek valójában gyalázzák a Buddhát és felforgatják a Dharmát, tévesen tanítják a Buddhadharmát. Prédikálnak, mintha esőt hoztak volna. Ám belőlük az ördög beszél, nem a buddha. Tanítójuk az ördögök királya, tanítványaik az ördögök talpnyalói. Becsapottak azok, akik ilyen tanítást követnek, s nem tudva, akaratlanul elmerülnek az Élet és Halál tengerében. Hogyha nem látják igazi természetüket, hogyan nevezhetik magukat buddháknak? Hazugok, akik másokat becsapva az ördögök birodalmába vezetnek. Hogyha nem látják igazi természetüket, a Tizenkétrészes Kánonról előadott beszédük az ördögök tanítása. Szövetségesi a Marának, nem a Buddhának.

– Tételezzük fel, hogy nem látom igazi természetemet,

nem tudom mégis elérni a megvilágosodást buddhák segítségével hívása, szútrák recitálása, felajánlások tévése, fogadalmak megtartása, imádság gyakorlása, vagy jó tettek által?

– Nem, nem tudod.

– Miért nem?

– Ha bármit is elérsz, az feltételekhez kötött, az karmikus. Az következményekkel jár. Az hajtja a Körforgás Kerekét. Mindaddig, amíg születésnek és halálnak vagy alávetve, nem fogod elérni a megvilágosodást. A megvilágosodás elérése az igazi természeted meglátása.

Azok, akik nem látják igazi természetüket, és azt képzelelik, hogy meggondolatlanul gyakorolhatnak az idők folyamán, hazugok és bolondok. Végtelen térbe zuhannak. Olyanok, mint a részegek. Nem tudják megkülönböztetni a jót a rossztól. Ha ilyen gyakorlatot szándékozol követni, meg kell látnod igazi természetedet, mielőtt pontot tudnál tenni az ésszerű gondolkodás végére. A megvilágosodás elérése az igazi természeted meglátása nélkül lehetetlen.

Ennek ellenére egyesek mindenféle gonoszságokat követnek el, nemlétező karmát követve. Hibásan azon az állásponton vannak, hogy mivel minden ok nélküli, ezért nem származik baj a gonoszságok elkövetéséből. Az ilyen emberek a végtelen sötétség poklába zuhannak anélkül, hogy lenne reményük a megszabadulásra. A bölcsek nem követnek ilyen eszméket.

Fordította: Szigeti György ☞

K O N G A N O K

Vu császár Bódhidharmát kérdezi

A LIANG DINASZTIA Vu császára megkérdezte Bódhidharmától:

– Mi a szent tanítás legfontosabb lényege?
– Az ok nélküliesség. De az nem szentség – válaszolta Bódhidharma.

– Ki az, aki itt áll előttem? – kérdezte a császár.

– Nem tudni – felelte Bódhidharma.

A császár nem fogta fel a szavak értelmét. Bódhidharma átkelt a folyón, és Vej országába ment.

A császár később elmondta az esetet Sikónak, aki így szólt:

– Tudod-e, hogy valójában ki ez az ember?

– Nem tudni – válaszolta a császár.

– Ez Kannon bódhiszattva, aki Buddha Szívének Pecsétjét viseli – mondta Sikó.

A császár mélységesen bánta a dolgot, és küldeni akart

alakit Bódhidharmáért, de Sikó így szólt:

– Felesleges bárkit is érte küldened, még akkor sem jönne vissza, ha mindenki érte menne.

Bódhidharma megnyugtatja a tudatot

BÓDHIDHARMA ült szemben a fallal. A Második Pátriárka kint állt a hóban levágott kezével. Így szólt Bódhidharmahoz:

– Tudatomban nincs béke még most sem. Könnyörgök, mester, nyugtasd meg tudatomat!

– Hozd ide a tudatodat, akkor meg fogom nyugtatni neked – válaszolta Bódhidharma.

– Már kerestem ezt a tudatot, de nem találtam odavihetőnek – mondta a Második Pátriárka.

– Már meg is van nyugtatva a tudatod – mondta Bódhidharma.

Fordította: Dobosy Antal ☞

Szozsan Tesza

Zen tanítványok kézikönyve

VAN VALAMI, ami kezdetek óta tiszta és világos, és isteni. sohasem keletkezett és sohasem múlik el. Megnevezetetlen és formához sem köthető. Mi ez a valami?

5. A Magasztos három alkalommal adta át a Tanítást tudattól tudatig, ami a zen lényege. Mindaz, amit élete során mondott: a tanítások ösvénye. Ezért mondják, hogy a zen a Buddha tudata és a tanítások a szavai. *Kommentár:* A Tanítás átadásai: az első, amikor Buddha megosztotta ülőpárnáját Mahákásjapával a Gyermek Pagodája előtt. A második, amikor Buddha felmutatott egy szál virágot hallgatói előtt a Keselyűbércen. A harmadik, amikor Buddha két lába előbukant koporsójából két fa alól. Ez a Tanítás, a zen lámpásának átadása Mahákásjapának.

Az „egy élet” a tanítások azon öt fajtájára utal, amit Buddha tanított negyvenkilenc éven át megvilágosodása után. Az első a Földi és Mennyei újjászületések tana. A második a Hínájána tana. A harmadik a Mahájána tana. A negyedik a Hirtelen Megvilágosodás tana. Az ötödik a Tökéletes és Felülmúlhatatlan Felébredettség tana. Ez az, amit úgy hívnak: Ánanda útrakelése a tanítások tengerén.

A Magasztos tehát a zen és a tanítások forrása. A zen és a tanítások elágazása Mahákásjapa és Ánanda által történik. Ha a szótlanság elérése érdekében nem használunk szavakat, az a zen. Ha a szótlanság elérése érdekében szavakat használunk, az a tanítás. A tudat azonban a zen lényege, és a szavak a tan tételei. Bár a tannak csak egyetlen íze van, annak meglátásai és magyarázatai annyira különböznek egymástól, mint a menny és a föld. Ebben különböztetik meg a zen és a tanítások két ösvényét.

Összegzés: Nem szabad továbbmennem emellett és a dudvában megpihennem.

6. Ezért, ha valaki elvesztette azt a valamit a szavakban, akkor annak még egy szál virág felmutatása vagy egy mosolygás is csupán a tanítás nyoma, de ha valaki meglátta azt a valamit saját bensőjében, akkor annak még a

*Még a verebek
csiripelései is mélyen
az Igazságról
szólnak*

világról szóló közönséges szavak és kicsinyes beszéd is a zennek a tanításokon túlmenő átadásának a lényegévé válik.

Kommentár: Mivel a Tanításnak nincs neve, ezért a szavak nem fejezik ki azt. Mivel a Tanításnak nincs formája, ezért a tudat nem éri el azt. Aki azt a valamit szavakban

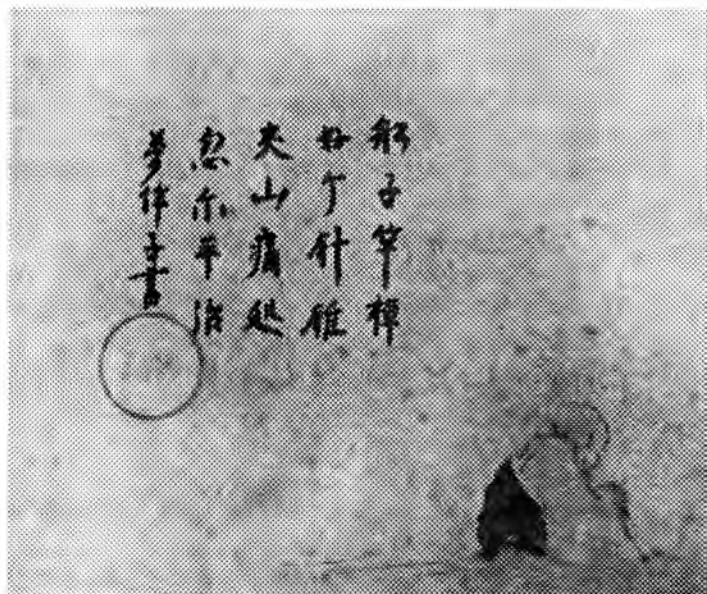
foglalná össze, az elvesztette valódi tudatát. Ha valaki elvesztette valódi tudatát, akkor még ha a Magasztos felmutat egy szál virágot és Mahákásjapa elmosolyodik, ez mind csak az elkoptatott szavak szintjére zuhan, és végül elvész. Aki meglátta azt a valamit bensőjében, annak nemcsak a közönséges szavak magyarázzák a Tanítás lényegét jól, hanem még a verebek csiripelései is mélyen az Igazságról szólnak.

Ezért, amikor Pao-csi zen mester siránkozást hallott, öröm töltötte el testét és tudatát. Amikor Pao-su zen mester egy ökölharc szemtanúja volt, tudata megnyílt és meglátta valódi arcát.

Ebben világlik meg a zen mélysége és a tanítások felszínsége.

Összegzés: Fényes gyöngy a tenyérben; gurul erre, gurul arra.

Fordította: Szigeti György

Podzso Csinul

A tudat művelésének titkai

Kérdés: Beszélt arról, hogy a hirtelen felébredésnek és fokozatos művelésnek ez a kétféle megközelítése az a nyom, melyet szentek ezrei követtek. De ha a megvilágosodás csakugyan hirtelen történik, akkor mi szükség a fokozatos művelésre? És ha a megvalósítás fokozatosan történik, akkor hogyan beszélhet hirtelen felébredésről? Reméljük, hogy a továbbiakban meg fogja magyarázni ezt a két fogalmat, és eloszlatja megmaradt kétségeinket.

Csinul: Először nézzük meg a hirtelen felébredést. Amikor a közönséges ember becsapott, akkor elfogadja azt, hogy a négy nagy elem a teste, és a téves gondolkodás a tudata. Nem tudja azt, hogy saját természete az igaz dharmatest; nem tudja azt, hogy magasrendű tudása az igaz Buddha. A Buddhát a tudatán kívül keresi. Mialatt ilyenképpen vándorol céltalan, lehet, hogy az út kezdetére rámutat egy bölcs tanácsadó. Ha ekkor egy pillanat alatt világosan nyomköveti a tudatát annak forrásáig, és meglátja önmaga igaz természetét, akkor rájön, hogy e természet eredendően mentes minden szennyezettségtől, ő maga pedig rendelkezik azzal

—

Nem tudja azt, hogy saját természete az igazi dharmatest; nem tudja azt, hogy magasrendű tudása az igazi Buddha.

—

zöldött szokásaitól így is rendkívül nehéz hirtelen megszabadulnia, ezért folytatnia kell a tudata művelését a saját felébredésére támaszkodva. Ezen a fokozatos szellemi fejlődésen keresztül, az erőfeszítés meghozza a gyümölcsöt. Állandóan táplálja a szentséges magzatot, és így egy idő után szentté válik. Ezért ezt fokozatos művelésnek nevezzük.

Ez a folyamat hasonlít egy gyerek fejlődéséhez. A csecsemő már a születése pillanatában felruházódik az összes érzékszervvel, úgy mint mindenki más, de valójában ezek még nem fejlődtek ki tökéletesen. Csak hosszú hónapok és évek után válik végül is felnőtté.

Kérdés: Mely módszerekkel lehetséges egy pillanat alatt visszatérni az egyhez, és ráébredni az öntermészetre?

Csinul: Az öntermészet az éppen a saját tudatod. Mi más segítségre lenne még szükséged? Ha segítséget kérsz az értés megtalálásához, akkor hasonlatos vagy ahhoz az emberhez, aki mivel nem látja a saját szemét, ezért azt hiszi, hogy nincs is szeme, de mégis elhatározza, hogy megtanul látni. De mióta szeme van, mi más lenne a dolga minthogy lásson? Ha igazából ráébredne arra, hogy a szemét soha nem vesztette el, vagyis látná a saját szemét, akkor már nem lenne az erőfeszítése hiábavaló pazarlás arra, hogy megtanuljon látni. Előtte hogyan gondolhatta azt, hogy nem fog tudni látni? A te saját magasrendű tudásod is pontosan ilyen. Mióta ez a tudás a saját tudatodé, mi mást akarsz még megérteni? Ha a megértés útjait keresed, akkor soha nem fogod megvalósítani a lényegét. Egyszerűen tudva azt, hogy nincs más útja a megértésnek, és te már látod az igaz természetet.

Fordította: Hegedűs Róbert ☪

A tudat művelése

Moldoványi László

A farkasok a holnapot várják

EGY NAP az erdőben a madarak ezt csiripelték: „Holnap! Holnap! A juhász szabadságon! A nyáj őrizetlen! Holnap! Holnap!”

Meghallották ezt a farkasok. Összeültek, tanakodtak. Másnap mind kimentek a legelőre, ám látják, hogy bizony ott a juhász és ott vannak a hatalmas komondorok is. A juhok pedig féktelen nevetésben törtek ki: – Nézzétek ezt a sok szőrös tuskót, még azt sem tudják, hogy mikor van holnap!

A farkasok szégyenkezve hazamentek azzal, hogy másnap aztán vérbefullad majd a multság. Másnap azonban még nagyobb volt a juhok között a vihorászás: – Ezek a tökkelütöttek még mindig nem tudják, hogy mikor van holnap.

A farkasokat marta az éhség és a düh, de az őrkutyákat nem merték megtámadni. Így hát többet nem vadásztak, panaszos vonyítással várták a holnapot, várták a nagy lakomát, hiszen a holnap nem lehet olyan nagyon messze.

Egy nap aztán nem hallatszott több elnyújtott farkasdal az erdő mélyéről. Attól fogva minden farkas, ha meglátja a holdat, teli tüdőből üvölt:

– Közel a holnap! Már biztosan közel!

*Azóta minden éjjel
Bent az erdő sűrűjében
Üvöltk a holdat
Mikor lesz már holnap?*

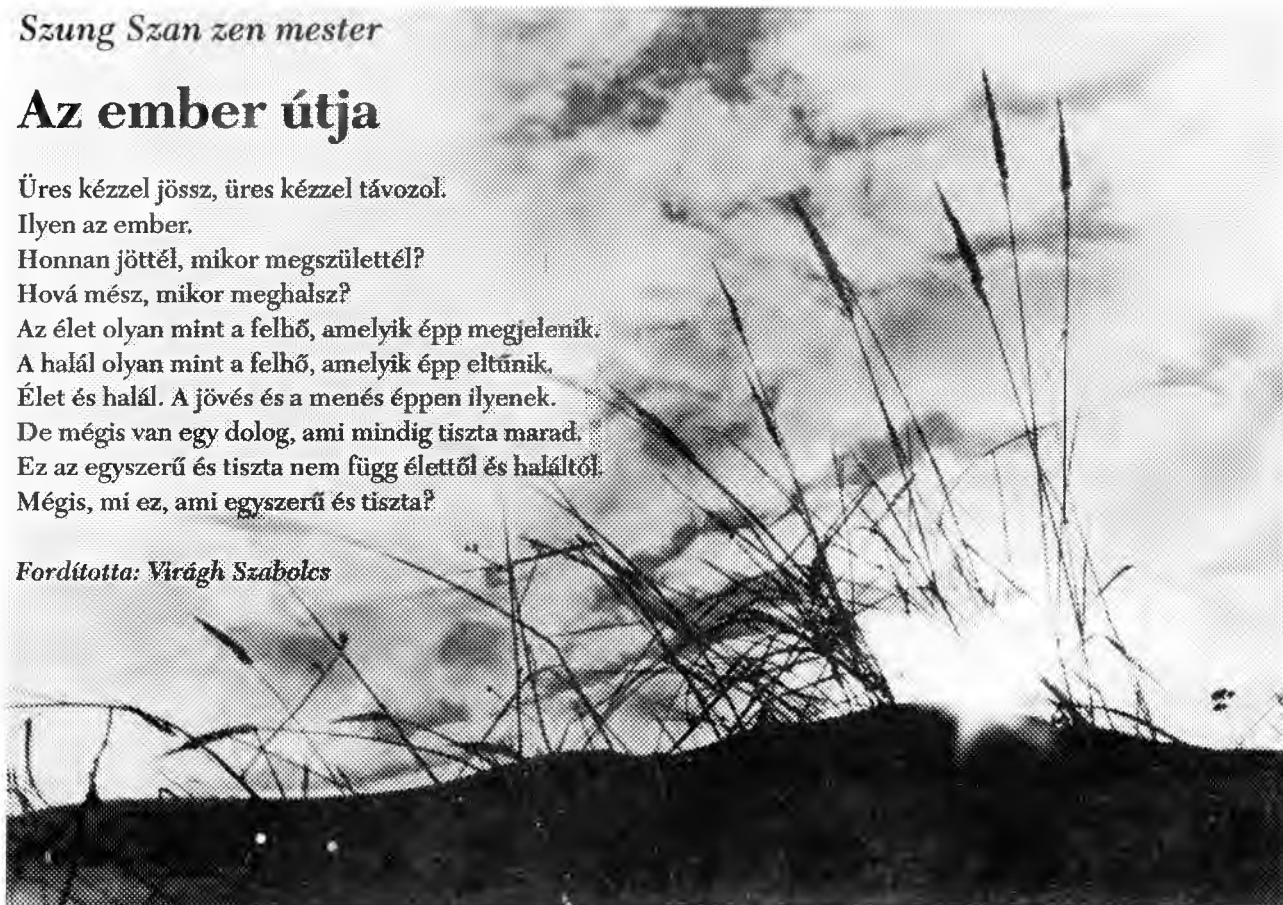
Tízezer buddhapalánta
Hatalmas kíneset találma
Ha nem mind óráról-óra
Egy másik pillanatra várna

Szung Szan zen mester

Az ember útja

Üres kézzel jössz, üres kézzel távozol.
 Ilyen az ember.
 Honnan jöttél, mikor megszületted?
 Hová mész, mikor meghalsz?
 Az élet olyan mint a felhő, amelyik épp megjelenik.
 A halál olyan mint a felhő, amelyik épp eltűnik.
 Élet és halál. A jövés és a menés éppen ilyenek.
 De mégis van egy dolog, ami mindig tiszta marad.
 Ez az egyszerű és tiszta nem függ élettől és haláltól.
 Mégis, mi ez, ami egyszerű és tiszta?

Fordította: Virágh Szabolcs

Zen mesterek halál előtti versei

Fujo-Dokai

Hetvenhat év elszállt.
 Ebben az életben –
 Nem kerestem a mennyországot,
 Nem félem a poklot.
 E csontokat
 Higgadtan és józanon
 A Hármas Világ mögé helyezem.

Sozan

„Nem tudat, nem Buddha”,
 A tanítványok locsognak.
 „Van bőröm, van velőm.”
 Nos viszlát nekik.
 Ott túl, csúcs tündököl csúcson!

Szozan-Kjonin

Gyökértelen fa.
 Sárga levelek kavarnak
 A kékben –
 Felhőtlenül, foltalanul.

Uncso

Negyvenkilenc év –
 Micsoda lárma!
 Nyolcvanhét tavasz –
 Micsoda örömök!
 Mim van? Mim nincs?
 Álmodozom, álmodozom.
 Hóborította szilvafák.
 Készen vagyok!

Fordította: Heng An

A Zen Kvan Um Iskolájának könyvei

Dropping Ashes on the Buddha: The teaching of Zen Master Seung Sahn.

Compiled and edited by Stephen Mitchell.

Grove Press, New York.

Szung Szan zen mester tanítása. 100 zen történetet és kongant tartalmaz a zen modern nyugati történetéből. Könyvében a zen mester hol elragadóan, hol tiszteletlenül, hol vidáman és spontán

mutatja be a zen tanítását.

A könyv magyar nyelvű változata előkészületben van. Kiadták 1976-ban, 244 oldalon. Ára: 11.95\$

The Whole World is a Single Flower: 365 Kong-ans for Everyday Life. Zen Master Seung Sahn.

Charles E. Tuttle Company, Inc. Boston.

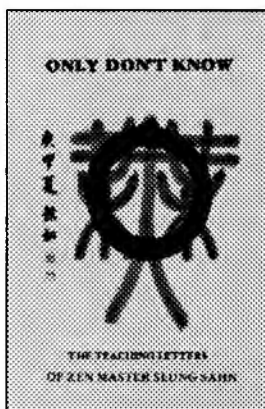
365 kongan a mindennapi élethez Szung Szan zen mester kérdéseivel és kommentárjaival. Ez az első olyan kongan gyűjtemény, amelyben keresztény és taoista konganokat is közölnek a hagyományos buddhista konganok mellett. A kérdések és kommentárok nagy segítséget jelentenek a zen tanítványoknak.

A könyv magyar nyelvű változata előkészületben van. Kiadták 1992-ben, 267 oldalon. Ára: 16.95\$

Only Don't Know: Teaching Letters of Zen Master Seung Sahn. Primary Point Press edition.

Szung Szan zen mester tanító levelei különféle témakörökkel foglalkoznak, a nyugati tanítványok mindennapokra vonatkozó kérdéseire, problémáira válaszolnak. Emellett a meditációs gyakorlat rejtelseibe is bevezet bennünket a zen mester.

Kiadták 1991-ben, 204 oldalon. Ára: 12.00\$

Ten Gates, The Kong-an Teaching of Zen Master Seung Sahn, Primary Point Press edition.

Szung Szan zen mester kongan tanítása. Tíz klasszikus kongannal mutatja be a zen mester a kongan gyakorlatok tíz kapuját, a tanító és a tanítvány kapcsolatát.

Kiadták 1992-ben, 151 oldalon. Ára: 11.95\$

Zen Tükör magazin 1993/tél

A tartalomból: A zen: önmagunk megismerése – Buddha virága: a zen eredete – A megvilágosodás – Szung Szan zen mester – Dharma beszédek – A Szív Szútra – Zen mesék – Versek – A Tan átadása
 Kiadták 1994. februárjában
 Ára: 120 Ft

Zen Tükör 1994/tavaszi
 A magazin tartalmából:
 Csodák, misztikumok helyett – A zen kör – A zen tudat – A zen négy alapelve – Man Gong zen mester – A tíz bika történet – A harcosok útja – A hirtelen megvilágosodásról – A tudat művelésének titkai – Versek – Zen mesék – Konganok

– A magyarországi Zen Kvan Um Iskolája története
 Kiadták 1994. májusában. Ára: 120 Ft

Zen Tükör magazin 1994/nyár. A tartalomból: A Kvan Um Zen gyakorlásról – A zen öt fajtája – A tudatról szóló tanítás – Áthatom magammal az egész világegyetemet – Kjong Ho zen mester – A Három Királyság kora – A zen tanítványok kézikönyve – A tudat művelésének titkai – Versek – Zen mesék – Konganok – Kjolcse

1994. Lengyelország
 Kiadták 1994. júliusában
 Ára: 120 Ft

bódhiszattva (*szanszkrit*) – az, aki elérte a megvilágosodást, de nem kíván megtérni a nirvánába. A világba visszatérve segítségére van másoknak a szellemi szabadság elérésében.

brahmin (*szanszkrit*) – a hindu társadalom legfelső kasztjának tagja.
Brahman (*szanszkrit*) – a hindu vallásban a világ teremtője.

Buddha (*szanszkrit*) – a megvilágosodott, a felébredett. De így említjük Gautama Sziddhárta herceget is, a történelmi Buddhát, Sákjamuni Buddhát, aki elszánt szellemi gyakorlatok után elérte a megvilágosodást, majd felismerését kinyilatkoztatta, és több mint negyven éven át tanította. Ő volt a buddhizmus megalapítója.

Buddha-természet – megvilágosodási képesség. Buddha azt tanította, hogy minden rendelkezik a megvilágosodás képességével.

Csongje rend – a legfontosabb és a legnagyobb rend a koreai buddhizmusban. 1356-ban a Kilenc Hegy Zen Iskoláinak egyesítésekor hozták létre.

csukpi (*koreai*) – fából készült eszköz, amellyel a meditációs ülések kezdetét és végét jelzik.

Dharma (*szanszkrit*) – a Tan, a Tanítás, az Út. A buddhista tanítások összessége. A tanítások lényege.

dharma (*szanszkrit*) – a dolgok, a világ jelenségei.

dharma tanító – Aki a Zen Kvan Um Iskolájában tíz fogadalmat tett, és így jogosult szertartások, visszavonulások vezetésére és tanítására.

dharma terem – a mindennapi gyakorlatok, a szertartások és az ünnepek színhelye

Dzsi Do Pop Sza Nyim (*Ji Do Poep Sa Nim; JDPSN*) – dharma mester; olyan tanítvány, aki megkapta az *inkát* a zen mesterektől. Kongan interjúkat adhat és elvonulásokat vezethet.

Hínájána buddhizmus – célja az egyén végső megnyugvása, az el-

lobbanás elérése. Szerzetesei a világtól elzárta, kolostorban élnek.
inka (*koreai*) – azok a tanítványok kapják meg, akik befejezték *kongan* gyakorlataikat és a zen mesterek alkalmasnak találták őket a konganokkal való tanításra.

interjú (*koreaiul: dokszan*) – szertartásos, személyes jellegű beszélgetés a dharma mesterrel vagy a zen mesterrel, amelyben a mester konganokkal ellenőrzi és segíti tanítványa gyakorlatát.

Jong Meng Dzsong Dzsing (*Yong Maeng Jong Jin; YMJJ*) – „ülni, mint az ugrásra készülő tigris” A Zen Kvan Um Iskolája három vagy hét napos elvonulása, amelyeken a hagyományos zen gyakorlatok szerepelnek. Az elvonulások alatt a vezető dharma mester vagy zen mester az interjúkon *kongan* tanításokkal segíti a zen tanulókat.

kalpa (*szanszkrit*) – világkorszak
karma (*szanszkrit*) – tett, cselekvés, átvitt értelemben sors. A hétköznapi szóhasználatban a tettek ok-okozati függését értik alatta.

KACU! – a zen jellegzetes hasból eredő kiáltása; a megkülönböztető gondolatok elvágására használják.

kongan (*koreai, japánul kóan*) – paradox és irracionális történet, melyet a zen tanítók használnak az interjúk során. A kongan gyakorlatok célja, a megkülönböztető gondolkodás elvágása, hogy így elősegítsék az ember igazi természetének meglátását.

Kvan Szeum Boszal (*koreai; szanszkrit: Avalókitésvara; kínai: Kuan Jin; koreai: Kvan Um; japán: Kanzeon, Kannon; tibeti: Csenrézi*) – a cselekvő együttérzés bódhiszattvája

kjolcse (*koreai*) – szigorú tan; a koreai zen téli és nyári visszavonulásai, amelyek 90 és 21 naposak.

Mahájána buddhizmus – célja a mások üdvét szolgáló megvilágosodás elérése. A Mahájána a Középut Tanát képviseli.

mala (*szanszkrit, magyarul olvasó*) – karon vagy nyakban hordható füzér, melyet a leborulások, mantarák számlálására használnak.

mantra (*szanszkrit*) – szent szóttagok, szövegek recitálása, ismételtetése. A tanítványok a meditációs gyakorlatokban a megkülönböztető gondolatok elvágására, a tiszta tudat elérésére használják.

Mára (*szanszkrit*) – a kísértő, a démon, az öt érzék ura

megvilágosodás – felismerési élmény, a zen gyakorlás célja. Meglátni az ember igazi természetét, elérni a tudat tisztaságát, megszabadulni a kötöttségektől.

moktak (*koreai*) – fából készült ütőhangszer, amellyel az énekek ritmusát adják.

pátriárka – az iskola szellemi vezetője; a Buddhától eredő tudattól tudatig hagyományozódó tanítás képviselője.

prádzsnyá (*szanszkrit*) – bölcsesség

szamádhí (*szanszkrit*) – elmélyülés
szamszára (*szanszkrit*) – ez a világ, az okok-okozatok világa

szangha (*szanszkrit*) – eredetileg szerzetesek közössége. A Mahájána és a zen iskolákban azok közösségét hívják szanghának, akik együtt gyakorolnak, együtt élnek, egymást segítve próbálják megvalósítani a Tökéletes és Felülmúlhatatlan Felébredettséget.

szunyim (*koreai*) – szerzetes
szútra (*szanszkrit*) – szentirat

tan átadása – a tan tudattól tudatig hagyományozódó átadása, amely Buddhától a mai napig töretlenül tart. Nem valaminek a tényleges átadása történik, hanem a tan önálló realizációja, megvalósítása, megélése.

ÜTÉS – a padlóra vagy az asztalra mért tenyér vagy bot ütést a megkülönböztető gondolatok elvágására használják.

zen (*japán; koreai: szon; kínai: csan; szanszkrit: dhjána*) – elmélyedési, meditációs gyakorlat

Ki vagy te?

Szu Bong zen mester első találkozása Szung Szan zen mesterrel

EGY KOREAI szerzetes, Szo Von Szunyim vitte el Sze Hoj Liaut 1974-ben a los angelesi Kingsley sugárúton álló régi Tal Mah Szah templomba, és mutatta be őt Szung Szan zen mester amerikai közösségének. Sze Hoj Liau volt a polgári neve Szu Bong zen mesternek, aki akkoriban sok-sok kötetnyi zen irodalmat olvasott el abban a reményben, hogy felleli bennük a buddhizmus igazi jelentését, és kielégíti sóvárgását egy sokkal boldogabb életért. Később visszaemlékezve arra az időre így vélekedett: „Az irányvételem nulla volt. Egyáltalán nem volt.”

Szu Bong zen mester

Szombat esténként Szung Szan zen mester a Tal Mah Szah templomban hosszú üléseket vezetett, majd azt követően beszédet tartott. Az egyik szombat délután Sze Hoj korábban jött, hogy feltegyen neki egy kérdést, amely már hosszú idő óta foglalkoztatta.

Kedvenc könyvében, a Hatodik Pátriárka Platform Szútrájában olvasott egy történetet, amely azt meséli el, hogyan világosodott meg Huj Neng. Egyszerű favágóként élte az életét, a piacon eladott fából tartotta fenn magát. Az egyik napon árusító helye mellett el sétált egy szerzetes, aki közben egy szútrát recitált: „Ha meg akarod érteni a múlt, a jelen és a jövő összes Buddháit, akkor be kell látnod, hogy az egész világegyetemet egyedül a tudat teremti.” Amikor Huj Neng meghallotta ezt, megvilágosodott.

– Vajon mi a megvilágosodás, és hogyan érhetem el? – ez a kérdés foglalkoztatta. – Ha megértem ugyanazt, mint ő, akkor bizonyosan én is megvilágosodom.

Újra és újra elolvasta, mégsem értette meg az idézetet. Akkor szombat délután beszélt életében először Szung Szan zen mesterrel, és remélte, hogy kétségei eloszlanak. Szung Szan előzőleg éppen televíziót nézett.

– Szonszanyim, van egy kérdésem – szólta Sze Hoj.

– Valóban? Mi az?

– A Platform Szútrában van egy rész, amely arról szól, hogy Huj Neng meghallott egy szútra idézetet, majd megvilágosodott – kezdte magyarázni Sze Hoj.

– Ó, melyik az? – kérdezte Szonsza. Sze Hoj kinyitotta azon az oldalon a könyvet, letette a hosszú asztalra Szung Szan zen mester elé, majd elkezdte hangosan olvasni, ujjával követte a szavakat, amelyeket már régóta kívülről tudott:

– „Ha meg aka...”

De hirtelen Szung Szan zen mester rácsukta a könyvet Sze Hoj ujjára, és így szólt:

– Ne olvass többet! Tedd félre!

– Mit csináljak akkor? – kérdezte zavarában Sze Hoj.

– Ki vagy te? – kérdezett vissza Szung Szan.

Sze Hoj nem tudott válaszolni.

– Ki vagy te? – kérdezte újra Szung Szan.

Hosszú csend következett. Szung Szan végül így szólt: – Ne olvass több könyvet! Csak menj egyenest a „Ki vagyok én?” útján.

Sze Hoj egy héten át teljes zavarban élt. Ahogy nézte a forgalmas utcákat a templomon kívül, úgy érezte, hogy nincs értelme semminek sem. Elhatározta, hogy Szung Szan zen mester tanítványa lesz, és mindaddig gyakorol, amíg meg nem érti Szonszanyim kérdését. Az elkövetkezendő nyolc évben egyetlen egy zen könyvet sem olvasott el. Csak nagyritkán lapozott bele egy-egy újságba, de már ilyenkor is bűnösnek érezte magát.

SZU BONG ZEN MESTER 1992. október 10-én vette át a Tant Szung Szan zen mestertől a Providence-ben rendezett Tanátadási szertartáson. Szu Bong 1974. óta volt tanítványa Szung Szan zen mesternek, aki 1981-ben megadta neki az inkát, így azóta vezetett visszavonulásokat és kongan gyakorlatot. 1983-ban lett szerzetes. A Los Angeles-i templom apátja volt évekig, és résztvett Providence-ben és Cambridge-ben a zen központok felépítésében. Egyesült Államokban és Koreában élt és tanult az elmúlt években, vezette a téli 90 napos kjolesékát. Európában és Dél-Afrikában tanított. Vezető tanítója volt az új Hong Kong-i szanghának. Ez év júliusában halt meg tanítás közben Hong Kongban. ☸

ÉSZAK-AMERIKA

Vezető tanító: Szung Szan zen mester

EGYESÜLT ÁLLAMOK

Providence Zen Center

99 Pound Road
Cumberland, RI 02864,
U.S.A.

Office: (401) 658-1464

Fax: (401) 658-1188

Personal: (401) 658-2499

International Head Temple

KANADA

Nine Mountains Zen Gate Society

#501 1355 King Street West
Toronto, ON M6K 3C8, Canada
Phone: (416) 588-3251

EURÓPA

Vezető tanító: Vu Bong zen mester

CSEHORSZÁG

Prague Zen Center

c/o Pavel Secansky
Plzenska 121

Praha 5

150 00 Czech Republic

Phone: (42) 2-52-42-63

AUSZTRIA

Vienna Zen Center

Josefinengasse 6/1a
1020 Wien, Austria

Phone: 713-41-00 (9am-4pm)

NÉMETORSZÁG

Zen Zentrum Berlin

Turinerstr. 5
13347 Berlin

Germany

Phone: (49) 30-456-72-75

Fax: (49) 30-892-23-74

LITVÁNIA

Vilnius Zen Center

Rulikiskiu 19

Vilnius, Lithuania

Phone: (370-2) 74-50-03

Fax: (370-2) 22-36-18

LENGYELORSZÁG

Warsaw Zen Center

04-962 Warsaw Falenica
ul. Malowiejska 22/24

Poland

Office: (48) 22-15-05-52

Fax: (48) 22-15-05-52 (after 9pm)

Personal: (48) 22-15-04-00

Head Temple, Eastern Europe

OROSZORSZÁG

Saint Petersburg Zen Center

Primorskaya st. 9-25

Vyborg 188900, Russia

Phone: (7) 812-78-298-72

Fax: (7) 812-78-223-01

SZLOVÁKIA

Bratislava Zen Center

L. Fullu 68/22

841-05 Bratislava, Slovakia

Phone: (42) 7-714-096

SPANYOLORSZÁG

Centro Zen de Palma

c/o San Felio 6

07012 Palma de Mallorca
Spain

Phone: (34) 71-128-981

BELGIUM

Brussels Zen Center

118 Rue des Trois Ponts

1160 Brussels, Belgium

Phone: (32) 2-660-55-21

Fax (32) 2-782-05-59

HOLLANDIA

Netherlands Zen Group

Rondo straat 30

1312 Sk Almere

Netherlands

NORVÉGIA

Oslo Zen Center

Bjerkelundgt. 2

0553 Oslo 5, Norway

JUGOSZLÁVIA

Beograd Zen Center

Radica Petrovica St. 23

Zemun, Yugoslavia

MAGYARORSZÁG

Budapest Zen Center

Árpád u. 8. VI. 156.

1215 Budapest, Hungary

Phone: (36) (1) 276-1309

Fax: (36) (1) 275-1219

Dharma terem: A Tan Kapuja

Buddhista Főiskola, 1098 Bp.

Börzsöny utca 11. Tel.: 147-3504

SVÁJC

Zurich Zen Center

Bahnhofstr. 21

CH-8703 Ehrlenbach, Switzerland

Phone: (41) 1-910-7544

Fax: (41) 1-271-6161

UKRAJNA

Kiev Zen Center

Vokzalnaya St. 3/26

256 400 Bielaya Cepkov

(Kiyevskaya Obl.), Ukraine

ÁZSIA

KOREA

Seoul International Zen Center

Hwa Gye Sah

487, Suyu-Dong

Tobong-Ku, 132-071

Seoul, Korea

Phone: (82) 2-900-4326

Fax: (82) 2-995-5770

AFRIKA

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG

The Dharma Centre

Heldervue Homestead, 16

Prunus Street, Heldervue

Somerset W 7130

South Africa

Phone: (27) 24-551-297

Fax: (27) 24-551-297

DÉL-AMERIKA

BRAZÍLIA

Comunidade Zen de Sao Paulo

Rua Guaraciaba, 416

Sao Paulo SP CEP 03404

Brazil

*Szu Bong
zen mesterré
avatása
után
dharma
beszédet tart
a Providence
Zen központban
1992
októberében.*

